26. 7. 15

Zondag 25 Juli 1915 — 3 Centiemen — Eerste Jaargang, Nr 15

ANTWERPSCHE COURANT

ONPARTIJDIG DAGBLAD

ADVERTENTIEN:
Laatste bladzijde, per groote regel . . . fr. 0.50
Voorlaatste bladzijde, per groote regel . . » 1.—
Kleine aankondigingen, per keer . . . . » 0.75
Doodsbericht . . . . . » 5.—

ABONNEMENTEN:
Een Jaar . . . fr. 8.— ; Zes maanden . fr. 4.50
Drie maanden . fr. 2.50 ; Een maand . . fr. 0.90
Bureelen: Lange Koepoortstraat, 51, Antwerpen.

VOLKSONDERWIJS

Antwerpen, zoo fier op haar onderwijs, en te recht, overal is het gekend, — Antwerpen kon, voor de eerste maal, bij gelegenheid van het Nationaal Feest, haar schoonste feesten met triomf vieren, welke op zulken dag de moeders met zooveel trots en de vreemdelingen met zooveel welbehagen zagen voorbijtegen, op weg naar de Beurs, waar de vaderlandsche betooging plaats had, die ik zoo dikwijls heb bijgewoond, en die altijd tot zoo'n verrukkende gedachten stemde.

Een goed, een deugdzaam, een welbegrepen onderwijs is de grootste weldaad die men aan een volk kan bewijzen.

En alles viel te onzent op dit gebied te doen.

Een helderziende schaar van verdienstelijke mannen nam, in de tweede helft der vorige eeuw, de herinrichting, — zeggen we maar liever: de inrichting van het onderwijs in ons land ter harte — want vóór dien tijd stond het allertreurigst gesteld, en België was erg achterlijk, ja stond wellicht aan het staartje der natiën.

Wij hoeven niet terug te gaan tot de XVIIIe eeuw en te bedenken wat het wou zeggen: *een schoolmeester ten tijde van Maria Theresia.*

Onze lezers kennen voorzeker de novelle van Henrik Conscience welke aldus getiteld is. Het is ondenkbaar dat in onze stad eiken, en vooral wie alle dagen de *Antwerpsche Courant* inziet, Conscience's populaire schetsen niet zou kennen — zij zelfs die met zijne werken van hoogere vlucht minder vertrouwd zouden zijn.

Wij blijven liever binnen het tijdstip dat de degelijke inrichting van het onderwijs van dienstig vooruitging.

Na de verovering der Belgische onafhankelijkheid in 1830, toen onze vrijzinnige Grondwet ook de vrijheid van onderwijs had afgekondigd, rezen dadelijk een groot aantal privaatscholen op, die een duchtige mededinging daarstelden voor de gemeente onderwijzers.

Doch welke scholen!

Er bestaat een verslag, door minister Nothomb in 1858 opgesteld, over den toestand van het lager onderwijs; wij vertalen daaruit het volgende:

« ... De scholen in de beide Vlaanderen boden een allertreurigst tafereel. Bij een omreis in onze dorpen, vooral in den Winter, zult ge de kindertjes zien op elkaar gehoopt, in vlendige koten (*de misérables trous*), op zolders, in kelders, in schuren, tot zelfs in stallen. Gij zult ze zien neergedrukt onder den dwang van een norschen en strengen vent, met wreedaardigen blik, die meer dan eens zijn kunst heeft getoond in het temmen van moedwillige paarden of van woedende stieren, en wiens vuist dus erg plomp is om brooze schepselkes te bestraffen; dien vent heeten de kinderen hunnen « meester », en zulks is hij werkelijk, — soms een barbaarsch en onmeedoogend meester... »

Wij zijn het niet die een zwartgetint tafereeltje ophangen, om ons opstel kleur bij te zetten: we schrijven eenvoudig af wat een onzer bestuurders van dit tijdstip administratief aanstipte, en dus, zonder aan de minste overdrijving te doen denken, eenen bestaanden toestand kenschetst.

Op heden nog, leven er personen, niet eens stokoud, en die, uit de Vlaanderen herkomstig, dergelijke scholen gekend hebben en ze zelven in hunne prille jeugd bezochten, namelijk rond de jaren '60, te Elst bijvoorbeeld, waar de school in een schuur was gevestigd.

Ge kent denken hoe het er uitzag in het putteken van den Winter! En de winters waren destijds veel strenger dan nu: we zagen telken jare, weken lang soms een maand of drie, al de waters vastgevroren liggen.

Zeker, dit betreurenswaardige tijdstip is nu verre, en de geringste school van onze dagen is, bij die krochten van vroeger vergeleken, een prachtgebouw en een sanatorium!

Doch er dient niet uit het oog verloren dat we de volmaaktheid nog volstrekt niet bereikt hebben, en dat we nog het middel niet hebben gevonden om de weldaden van het behoorlijk onderwijs aan al de jonge burgers te verzekeren.

Ondanks het bedrieglijke uithangbord der wet van 19 Mei 1914, dekreteerend, naar het heet, het verplicht onderwijs, hebben we nog op verre na niet een verplicht onderwijs, daar de nieuwe wet geen andere bekrachtiging heeft dan de zedelijke blaam en een bespottelijke boet van 1 tot 10 frank — gelijk er opgelegd wodt om aan iemand verweten te hebben dat hij een schoelje is!

Wij hebben een façade-wet, een dekoratieve, nog maar een schijnwet: uit een praktisch oogpunt nog zoo goed als niemendalie!

Nu, 't is toch een begin. Keulen en Aken werden niet op éénen dag gebouwd. De rest zal wel komen.

Maar elkeen moet, in de mate van het mogelijke, aan het karretje stooten, — opdat het er zoo spoedig mogelijk kome!

Averrhoës.

KLEINE KRONIJK

GEZWOORNEN. — Wij hebben vroeger de namen medegedeeld der burgers, door het lot aangeduid om te zetelen in den aanstaanden zittijd der Assises.

Ziehier thans de lijst dier personen aangemeld met bedrijf en woonplaats der belanghebbenden:

Taeymans, Pieter, scheepsbevrachter, Antwerpen.

Wellens, Florent, gemeenteontvanger, Bouchout.

Van de Wiele, Aug., gemeenteraadslid, Deurne.

Claes, Frans, Mat. Aloys, handelsvertegenwoordiger, Antwerpen.

Pieters, Robert, gepensioneerde, id.

Leriche, Jan, grondeigenaar, Mechelen L'Hoest, Michel, bestuurder, Antw.

Windelinckx, Henri, koopman, id.

Van Cauwenbergs, Isid., notaris, id.

Gits, Jozef, gepensioneerde, id.

De Browne de Tiège, Constant, zonder beroep, Deurne.

Huibrechts, Achilles, brouwer, Contich.

Hermans, Karel, brouwer, Antwerpen.

Van de Werve, Leo, eigenaar, id.

Van der Linden, Ernest, koopman, id.

De Maere, Ferdinand, eigenaar, Hoboken.

De Bruyn, Ferd., notaris, Stabroeck.

Volongé, August, meubelmaker, Antwerpen.

Bisschops, Lodewijk, comissionnaris, Antwerpen.

Beeckmans, Julien, wisselagent, Berchem.

Nieberding, Jules, verzender, Antwerpen.

Dekkers, Frans, commissionnaris, id.

Van de Velde, Karel, koopman, id.

Van Dijck, Jozef, gepensioneerde, id.

Mast, Louis, gemeentesekretaris, Hoboken.

De Vos, Gustaaf, Karel, wisselagent, Antwerpen.

Dogaer, Jan, aannemer, Mechelen.

Brees, Karel, burgemeester, Bouchout.

Bauwens, Jan, gemeenteraadslid, Lier.

Olbrechts, Lodewijk, handelaar, Antwerpen.

Bijgevoegde gezwoornen:

Gijsels, Christiaan, nijveraar, Antwerpen.

Huybrechts, Karel, gepensioneerde, id.

Hamaide, Louis, bouwmeester, id.

Gevers, Jules, wisselagent, id.

DE NIEUWE VERORDENING OP DE PASSEN. — Op aanvraag van verschillende lezers deelen we hieronder nogmaals de nieuwe verordening op de passen mede:

Nieuwe schikkingen betreffende de paspoorten zijn van af 1 Juli ingetreden. Onder verschillende opzichten, verschillen ze hoofdzakelijk met deze, die toegepast werden sedert 1 April j.l.

Ziehier de bijzonderste veranderingen, die voornamelijk de reizigers aanbelangen:

Om de verbindingen te vergemakkelijken, heb ik toegestaan de grenzen waar het toegelaten is zonder paspoort te reizen, te verruimen en zulks voor alle middelen van verkeer. De nieuwe schikkingen zijn toegepast op alle middelen van verkeer, uitgenomen voor de automobielen en motorrijwielen, die in geheel het gouvernement-generaal onderworpen zijn aan eene verkeerstoelating, uitgenomen de rijwielen, daar de wielrijders een « passierschein » moeten bezitten alvorens de omheining hunner verblijfplaats te mogen verlaten.

Rekening houdende met de menigvuldige wenschen welke me uitgedrukt werden, heb ik besloten dat de voetgangers voortaan zonder paspoort mogen verkeeren. De verplichting een paspoort te bezitten bestaat enkel nog voor een smalle reepel gronds gelegen langs de Hollandsche grens en in het etappengebied. Dit gedeelte van het grondgebied zal voortaan « grenszone » geheeten worden. In de grenszone rakende aan Holland alsook voor den overgang der grens, is het verboden met een rijwiel te rijden, voor redenen welke gemakkelijk te begrijpen zijn.

Opdat het publiek zich kunne richten, zullen kaarten van het land, de grenszone aanduidende, aangeplakt worden in de zetels van het goevernement, bij de arrondissementsoversten, in de staties en in al de openbare gebouwen.

Ten einde een einde te stellen, op de buurtspoorwegen, aan de talrijke overtredingen betreffende de schikkingen nopens de paspoorten, zullen alle reizigers nagezien worden alvorens in de grenszone te komen. Zij, die niet dragers zijn van de noodige paspoorten zullen hunnen weg niet mogen voortzetten. De personen, die in de grenszone zonder paspoort zullen reizen of die een valsch paspoort zouden bezitten, zullen aangehouden worden en onmiddellijk bij den dichtsbijzijnden troepenkommandant gebracht worden, om veroordeeld te worden.

Alhoewel in de toekomst de verbindingen ontheven zijn van paspoortformaliteiten in bijna geheel het gebied van het generaal-gouvernement, heb ik besloten, ten einde gevolg te geven aan talrijke aanvragen, de bevoegdheid van de lokale bureelen uit te breiden en deze van de arrondissementsovertsen ten einde te vergemakkelijken en te bespoedigen het verkrijgen der paspoorten, die nog noodig zijn. De plaatselijke paspoortbureelen zullen geldige paspoorten mogen afleveren voor geheel de provincie en de aangrenzende arrondissementen van de nabijliggende provincies.

Ik hoop dat deze nieuwe gemakkelijkheden, toegestaan in het belang der handelaars, der nijveraars en der arbeidende klassen, zullen bijdragen om het ekonomische leven van het land te doen opbloeien en herleven.

(Geteekend) Baron von Bissing,
Gouverneur-generaal van België.

Onze Schouwburgen in oorlogstijd

De Scala. — Was de schouwburg onbeschikbaar? — Vraag afgewezen

Wij hebben onlangs de uitspraak medegedeeld die door de Rechtbank der Scheepvaart werd uitgebracht in zake de vraag tot vermindering van huurceel welke ingebracht werd door den bestuurder van het Trianon-theater tegen de eigenaars der lokalen.

Zooals onze lezers zich herinneren, was de exploitatie der schouwburgen gedurende drie maanden verboden geweest (Augustus-September-October), en voor dit tijdstip, daarstellende heirkracht, werd de huurder van zijne verplichtingen ontheven, doch sedert het opheffen van bewust verbod, oordeelde de Rechtbank, moest de uitvoering van het huurceel haren vollen loop hebben.

Te onzent, — zoo luidt het vonnis der Antwerpsche Burgerlijke Rechtbank in het gelijksoortig proces dat door de uitbaters van de Scala te Antwerpen werd gevoerd tegen de vennootschap Pole-Nord te Brussel, die eigenares is van het lokaal, — te onzent is er nooit een verbod tot uitbating van de schouwburgen gedaan geworden.

Wel zijn er in den beginne gemeentelijke besluiten geweest die de sluiting der openbare etablissementen om 10 uur, en zelfs later om 8 uur voorschreven, en gedurende eenige dagen werd het lokaal der Scala opgeëischt om er gevluchte personen uit andere gemeenten voorloopig onder dak te brengen; ook werden de Carnavalbals, die steeds zooveel aantrek hadden in de Scala, verboden.

Doch onbeschikbaarheid van het lokaal is er geen oogenblik, sinds Augustus, op een volkomene en voortdurende wijze geweest; en de aanlegger heeft niet bewezen dat bij, niettegenstaande de moeilijkheden om operette-vertooningen, volgens gewoonte, te geven, toch zou verhinderd zijn geworden om de zaal op eene andere wijze te exploiteeren.

Alzoo werd het lokaal vóór Augustus verhuurd aan een cinema-bestuurder a rato van 900 fr. per drie maanden, en niets belette, na dat de stad ingenomen was, evenzoo te doen; er waren zooveel ondernemingen van dien aard. Sinds 25 October en 8 November werden verschillende cinemas geopend; geen enkel restaurant bleef gesloten. In de Odéon werden regelmatige vertooningen ingericht en zelfs een Revue op touw gezet, kortom, men kan niet beweren dat het gebruik van het gebouw een oogenblik onmogelijk werd.

Bovendien weet een huurder die een theater opricht op voorhand dat er risico aan de onderneming verbonden is, en dat er altijd tijdperken van mindere winst kunnen voorkomen.

Het ware onrechtvaardig, door de eigenaars alléén de gevolgen te doen ondergaan van de ekonomische krisis welke wij geleden hebben.

Om die redenen, slaat de Rechtbank den eisch af

WERELDOORLOG

OFFICIEELE BERICHTEN

WESTELIJK GEVECHTSTERREIN

(Uit Duitsche bron)

Berlijn, 23 Juli. — Officieel:

Nachtelijke aanvallen met handgranaten van de Franschen ten Noorden en ten Noordwesten van Souchez werden afgeweerd.

In Champagne ondernamen wij in de streek van Perthes omvangrijke ontploffingen en bezetten de randen van de aldus voortgebrachte trechters.

In het Priesterbosch mislukte een nachtelijke aanval van de Franschen.

In de Vogezen duurden de gevechten voort. Een Fransche aanval tegen de hoogte Lingenkopf-Barrenkopf,* ten Noorden van Münster, werd na een hevig gevecht vóór en in de stellingen der Beiersche en Mecklemburgsche jegers teruggeslagen. Twee officieren en 60 Alpenjagers werden gevangen genomen.

Aan den Reichsackerkopf vielen de Franschen zonder succes aan. Bij Metzeral wierpen wij ze uit een vooruitgeschoven stelling die wij, om verliezen te vermijden, systematisch weer ontruimden.

Als antwoord op de herhaaldelijke beschietingen van Thiaucourt en andere plaatsen tusschen Maas en Moezel nam onze artillerie gisteren Pont-à-Mousson onder vuur.

Onze vliegers vielen den spoorwegdriehoek aan van St. Hilaire (Champagne) en joegen vijandelijke vliegers op den terugtocht. Ook op de kazernen van Gerardmer werden bommen geworpen. Bij een gevecht in de lucht boven Conflans werd een vijandelijk vechtvliegtuig vernietigd.

*Lingenkopf en Barrenkopf liggen 3 à 4 km. Noordelijk van Münster.

(Uit Fransche bron)

Parijs, 22 Juli. — Het officieele bericht van heden middag luidt:

In den nacht van 21 op 22 dezer is het over het geheele front betrekkelijk kalm geweest.

Enkel in Artois en Argonne en tusschen Maas en Moezel (Eparges en Bosch van Apremont) hebben eenige artilleriegevechten plaats gevonden.

In den nacht van 20 op 21 en den 21sten overdag is een hevig gevecht geleverd op den Reichsackerkopf.

Ten Westen van Münster is een aanval der Franschen gevolgd door een tegenaanval van de Duitschers. Niettegenstaande de verwoedheid van de Duitschers, zijn de twee bataljons jagers, die met de Duitschers in gevecht waren, er in geslaagd de poging van den vijand te verijdelen.

De Franschen hebben over een front van 150 m. een loopgraaf genomen en behouden, en hun geheele binnenstelling behouden.

Ten Noorden van Münster hebben de Fransche troepen zich ingericht in een stelling die zij aan de Linge veroverd hadden. De Franschen hebben in den loop van dat gevecht 107 gevangenen gemaakt.

Fransche vliegers hebben acht granaten van 90 en vier granaten van 120 op het station Autry ten Noordwesten van Binarville geworpen.

RUSSISCH GEVECHTSTERREIN

(Uit Duitsche bron)

Oostelijk front:

Berlijn, 23 Juli. — Officieel:

In **Koerland** volgen wij de naar het Oosten terugtrekkende Russen onder voortdurende gevechten, waarbij gisteren 6550 gevangenen werden gemaakt en 3 kanonnen, 4 munitiewagens en veldkeuken veroverd.

Tegen de **Narew** en de bruggehoofdstellingen van **Warschau** schoven onze legers meer vooruit. Vóór **Rozan** werd het dorp Miluny en het verdedigingswerk Szygi met de bajonet bestormd. dit laatste werden 290 gevangenen genomen.

Nachtelijke uitvallen van **Nowo-Giorgieuwsk** mislukten.

Zuidoostelijk front:

De Westeroever van de **Weichsel** van Janowice (ten Westen van Kazimierz) tot aan Granica* is van vijanden gezuiverd. In de boschachtige streek, ten Zuidoosten van **Kozienice** wordt nog met Russische achterhoede gevochten.

Tusschen de Weichsel en de Boeg slaagden de verbonden legers erin, den taaien weerstand van den vijand op verschillende plaatsen te breken en hem daar tot den terugtocht te dwingen. De bloedige verliezen van de Russen zijn buitengewoon groot.

*Granica ligt 10 km. Zuidelijk van Iwangorod.

(Uit Russische bron)

Petrograd, 21 Juni. — Mededeeling van den grooten generalen staf:

In de streek Kiga-Sjawle zijn Dinsdag gevechten geleverd in de streek ten W. van Mitau en op de wegen naar het dorp Janischki (ten N.N.O. van Sjawle en ten Zuiden van Mitau).

Aan de Narew heeft de vijand Ostrolenka beschoten en getracht voorwaarts te dringen naar het bruggehoofd tusschen Rozan en Pultusk.

Op den rechteroever van de Narew hebben wij plaatselijke aanvallen ondernomen. Wij slaagden er in den vijand een weinig terug te dringen.

Op den linker Weichseloever heeft de vijand ons Dinsdag zonder succes in de richtingen van Zuhlin en Chewoschtschow (ten Z. van Iwangorod) aangevallen.

In de richting van Lublin hebben wij het offensief van den vijand op het front Chodel-Piaski tegengehouden.

Op de beide oevers van de Wieprz heeft zich bij het dorp Soukhodoly en in de richting van het dorp Kojowez (aan den spoorweg Lublin-Chelm) Dinsdag een hardnekkig gevecht ontwikkeld, dat laat in den avond voor duitsche troepen gunstig werden teruggedreven, leden belangrijke verliezen.

Aan het front Kojslawice-Grubieszow, zijn eveneens gevechten met artillerievuur geweest.

Aan de Boeg, aan den sektor Litovij-Sokal-Polourjitza, hebben onze troepen een druk uitgeoefend op vijandelijke afdeelingen, die naar den rechteroever waren overgestoken. In een hardnekkig gevecht hebben wij hier gevangenen gemaakt.

In de andere streken, geen gevechten van beteekenis.

(Uit Oostenrijksche bron)

Weenen, 22 Juli. — Officieel bericht van vanmiddag uit het groote hoofdkwartier:

Ten Westen van de Weichsel hebben de verbondenen gisteren opnieuw groote voordeelen behaald. De vijandelijke hoofdstelling, die ten Westen en ten Zuiden van Iwangorod op de linie Kozienice-Janowice is aangelegd en als een vesting in gericht, is aan beide zijden van den weg Radom-Nowo Alexandria door Duitsche troepen bestormd, waarop de Russische troepen naar Iwangorod en op den rechteroever van de Weichsel zijn teruggetrokken. Hun terugtocht over de brug van Nowo Alexandria moest reeds onder het vuur der Duitsche artillerie geschieden. De Oostenrijksch-Hongaarsche troepen naderen al vechtend van het Westen, de Duitschers van het Zuiden de forten van Iwangorod. Tal van plaatsen ten Westen van de Weichsel zijn door de vluchtende Russen in brand gestoken.

Ten Oosten van de Weichsel duren de gevechten met onverminderde hevigheid voort. De vijand biedt buitengewoon taaien tegenstand. Bij Chodel (aan het gelijknamige riviertje dat evenwijdig stroomt aan de Wisnvea, ten Noorden van Urzedow) en Borzechow hebben deelen van het leger van aartshertog Jozef-Ferdinand na harden strijd de Russen uit verscheidene stellingen geworpen. De verliezen der Russen zijn groot. Het gisteren gemelde aantal gevangenen, door het leger van den aartshertog gemaakt, is tot 8000 gestegen, de buit tot 15 machinegeweren en 4 munitiewagens.

Ook verder naar het Oosten, in de richting van de Bug, zijn de Duitsche en Oostenrijksch-Hongaarsche troepen op verscheidene punten de vijandelijke linies binnengedrongen.

Aan den bovenloop van de Bug hebben Hongaarsche regimenten het bruggehoofd van Dobrotwor (ten Noorden van Kamionka-Strumilowa) bestormd.

Aan de Zlota Lipa en den Dnjestr is de toestand onveranderd.

ITALIAANSCH GEVECHTSTERREIN

(Uit Italiaansche bron)

Rome, 21 Juli. — Officieel bericht :

De slag in de streek aan de Isonzo woedt op zeer hevige wijze voort. Wij drongen bij Plava vooruit en veroverden een gedeelte van de hoogtenlinie, welke Gorizia (Görz) en de bruggen over de Isonzo van den rechteroever beheerscht.

Onze troepen sloegen den vijand, na een gevecht dat dag en nacht duurde, op de hoogvlakte van de Carso (Karst), vermeesterden mitrailleurs, geweren en schietvoorraad en maakten gevangenen.

(Uit Oostenrijksche bron)

Weenen, 22 Juli. — Officieel bericht van vanmiddag uit het groote hoofdkwartier :

Ook gisteren is de slag in het gebied van Görz met onverminderde hevigheid voortgezet. De hoogvlakte van Dobirdo heeft tot aan de kust den geheelen dag onder buitengewoon zwaar artillerievuur gestaan. De dappere verdedigers hebben stand gehouden en alle stormloopen van den vijand schitterend afgeslagen.

In den sektor van de Monte Gosich tot Polazzo waren de Italianen tegen den avond tot dicht bij onze stellingen genaderd. 's Nachts hebben zij toen, eerst bij Selz, daarna op het geheele front tusschen Selz en Vermigliano, aanvallen ondernomen die vanochtend alle bloedig waren afgeslagen. De Hongaarsche landstorm heeft zich hier weder heldhaftig gedragen.

Verscheidene aanvallen van den vijand bij Polazzo hadden gisteren reeds overdag schipbreuk geleden.

Ten Oosten van Sdraussina zijn onze troepen vanochtend vroeg tot een tegenaanval overgegaan en hebben alle terugtochtswegen bezet. Aan den Noordwestelijken rand van de hoogvlakte wordt de verbitterde strijd voortgezet.

Tegen het bruggehoofd van Görz hebben de Italianen, vooral in de richting van Podgora, telkens nieuwe strijdkrachten in het vuur gebracht. Tien regimenten infanterie hebben hier achtereenvolgens tevergeefs storm geloopen. Bijna steeds is hier man tegen man gevochten. Drie bestormingen zijn gisteren voor onze hindernissen mislukt, bij andere was de vijand er in geslaagd enkele gedeelten onzer loopgraven binnen te dringen, doch 's nachts is hij daaruit weer verdreven.

Aanvallen van zwakke met gasbommen voorziene strijdkrachten bij Peona zijn eveneens mislukt.

giment op de Monte Sabotino ondernomen, zijn onder medewerking van onze artillerie, die den vijand onder flankvuur nam, bloedig afgeslagen.

Onze met geestdrift en taaiheid strijdende troepen hebben mitsdien na een vierdaagschen slag hun stellingen zoowel op de hoogvlakte van Doberdo als bij het bruggehoofd van Görz behouden. De strijd is echter nog niet afgeloopen.

Bij Plawa, Tolmein en verder naar het Noorden heeft de vijand gisteren een levendig artillerievuur onderhouden.

De gevechten in de streek van de Krn duren voort.

In het grensgebied van Karinthië en Tirol is de toestand onveranderd.

VAN HET RUSSISCH-TURKSCH GEVECHTSTERREIN

(Uit Russische bron)

Petrograd, 21 Juli. — Mededeeling van den staf van het Kaukasische leger :

Maandag gewcervuur in de richting van de kuststreek.

In de richting van Olty, in de streek van Akha, heeft onze artillerie door een welgeslaagd vuur de Turksche infanterie, die in bivak lag, verstrooid.

In de richting van Daiar hebben onze patroeljes een Turksche post aangevallen en gevangenen gemaakt.

In de richting van Mouch, in de streek van Endjalou, hebben verscheidene eskadrons souvari's getracht naar den linkeroever van den Euphraat over te steken. Zij werden teuggeworpen.

De Turken hebben de stelling Mormoundj ontruimd.

Op het overige gedeelte van het front geen verandering.

ANDERE TELEGRAMMEN

OP DEN HARTMANNSWEILERKOPF

In de « Vossische Zeitung » vertelt Dr Max Osborn van een bezoek aan de Hartmannsweilerkopf :

De kapitein, die ons hier ontvangt en begeleidt, legt den vinger op den mond. Niet te hard spreken, op zijn hoogst fluisteren en zachtjes loopen, want wij zijn hier dicht bij de Franschen.

Het is een dwaze toestand, zooals men misschien nergens anders op het oorlogsterrein vindt. De top van den berg is een plateau van ongeveer 12 meter breedte, 5 meter daarvan, naar het Oosten en Noorden, hebben wij ; 2 meter langs de helling naar het Zuiden en Westen hebben de Franschen, die dus ook kunnen beweren dat zij aan den rand van den top zitten, al is het ook op het gedeelte dat naar den kant van het gebergte ligt en niet op dat, hetwelk het terrein en de vlakte naar den Rijn toe beheerscht.

Er blijven dus 5 meter tusschenruimte over. Het is een vreeselijk geloer op elkaar. In sterk bevestigde en verschanste retsgangen ligt men tegenover elkaar. Zonder ophouden gaat de verschrijkke strijd met handgranaten zijn gang. Waar men maar iets verdachts hoort, daar vliegt een van deze moordwerktuigen over de smalle tusschenruimte. Wij hooren ze ontploffen, nu eens rechts, dan links, dan onder ons. Ook het infanterievuur is niet stil. Pang ! Daar valt een schot en mijn buurman rolt een kleine heete splinter van een stalen kogelmantel voor de voeten. Weer een schot en mij stuiven een paar zandkorreltjes op den schouder. Dat is Emil, zegt de opgewekte onderofficier van de genie, die ons zooeven zijn werkplaats heeft laten zien. Wie is dat, Emil? vraag ik. Dat is de Fransche infanterist die altijd op deze zandzakken schiet. Naast hem staat August. Pas op, die begint ook. Tegelijkertijd valt weer een schot. Heb ik het u niet gezegd? het was August !

Zoo leeft men hier al sedert maanden.

UIT ZUID-AFRIKA

Kaapstad, 22 Juli. — Botha, uit Zuid-Afrika teruggekeerd, is hier heden geland, en met groote geestdrift ontvangen. De stad is bevlagd.

HANDEL MET DEN VIJAND

Londen, 22 Juli. — De Deensche koopman Jensen, die te Londen handel drijft, is vandaag tot 4 maanden gevangenisstraf en 500 liv. sterl. boete veroordeeld wegens handel drijven met den vijand, door het zenden van goederen naar Denemarken waarvan hij wist dat ze voor Duitschland bestemd waren.

DE VEREENIGDE STATEN EN DUITSCHLAND

Washington, 22 Juli. — De nota van de Vereenigde Staten aan Duitschland is heden afgezonden, en zal Zaterdag zoowel te Washington als te Berlijn openbaar worden gemaakt.

UIT CANADA

Montreal, 22 Juli. — Er is een komplot verijdeld om groote machine-werkplaatsen van de Canadian Pacific te vernielen, waar gewerkt wordt aan bestellingen voor het leger.

OP HET ITALIAANSCH FRONT

Keulen, 22 Juli. — In een door de censuur doorgelaten bericht uit het oorlogsperskwartier meldt de « Kölnische Zeitung » :

De sedert eergisteren hernieuwde gevechten op het gevechtsterrein aan de Isonzo duren voort. Het is een moeilijke strijd. Op verschillende plaatsen moet de werkelijke heldhaftige tegenstand der Oostenrijksche troepen zich tegen een geweldige overmacht handhaven. De door de Italianen verzamelde en gereed gehouden reserves worden met steeds weer aanrukkende nieuwe strijdkrachten aangevuld. Uit eenige loopgraven, waarin de Italianen waren binnengedrongen, werden zij weer verdreven.

DE OORLOG EN DE NOORDSCHE STATEN

Verdens Gang maakt met ingenomenheid gewag van een artikel van dr. Henrik Ussing in « Venstres Folkeblad », een Deensch blad. De schrijver stelt voor een Noordsche raadgevende vergadering in te stellen, bestaande uit afgevaardigden uit de volksvertegenwoordiging in de drie Noordsche staten.

De oorlog, zegt de schrijver, heeft de drie rijken dichter tot elkaar gebracht. De samenkomst der drie koningen te Malmö heeft den grondslag gelegd voor samenwerking. Daarop moet worden voortgebouwd. In het door den oorlog verzwakte Europa zullen na den vrede de drie, door samenwerking sterke, Noordsche staten een grooter rol spelen dan tevoren.

Het raadgevende lichaam kon allerlei kwesties in onderzoek nemen, die de verschillende regeeringen aan hun oordeel onderwerpen, en zelf kon het vraagstukken ter hand nemen, waarin de drie landen kunnen samenwerken.

Dit is « een nieuw Skandinavisme » waarvan Verdens Gang evenals dr. Ussing goede verwachting heeft.

DE BALKAN

Weenen, 22 Juli. — Dr. Styanof, de direkteur van de Bulgaarsche administratie van de staatsschuld, is te Weenen aangekomen. Hij stelde zich in verbinding met financieele instellingen en is daarna naar Berlijn doorgespoord.

DE STAKING IN ZUID-WALES

Londen, 22 Juli. — Heden is in de kolenmijnen van Zuid-Wales het werk in zijn vollen omvang hervat. Het percentage wegblijvers was gering.

ZUID-AFRIKA

Pretoria, 21 Juli. — Uit het getuigenverhoor in het proces tegen generaal Kemp is gebleken, dat Kemp, toen hij hoorde, dat de opstand in elkaar was gezakt, besloot zich over te geven, daar hij niet den indruk wou geven, dat hij voor de Duitschers vocht of dat hij Afrikaander bloed had vergoten.

Tijdingen uit het Buitenland

UIT NEDERLAND

Een goede vangst. — Men meldt uit Arnhem : Door de politie alhier is de hand gelegd op een 16-jarigen jongen, A. R. genaamd, die ondanks zijn jeugd reeds tot de gevaarlijkste en brutaalste inbrekers kan gerekend worden. Hij werkte steeds op Zondag en bij voorkeur op klaarlichten dag, in het midden der stad, en trad daarbij zoo vermetel op, dat hem, ondanks zijn strafbare daden, een groote dosis moed niet kan ontzegd worden.

Voor zoover bekend is, is hij de dader van drie op de laatste Zondagen gepleegde inbraken. De eerste diefstal had plaats in een glasmagazijn op het Jansplein. Hij was daartoe op klaarlichten dag over verschillende daken gewandeld, had een glasruit stuk geslagen en was zoo naar binnen gedrongen. Hierbij had hij een klimpartij tusschen het in het magazijn opgestapelde glaswerk moeten maken, zoo gevaarlijk dat het onbegrijpelijk is dat hij het er zonder ongelukken heeft afgebracht. De kas in het magazijn werd geplunderd en het gestolene ging nog denzelfden avond naar een stoomcaroussel, die toen hier ter stede standplaats had.

Den volgenden Zondag middag klom het jongemensch op een dak in de Torensteeg. Hij ging toen in een onbewoond pand, klom van daar in een daarnaast gelegen pand en ging toen op een afdak in de Turfstraat, waar hij door den bewoner werd ontdekt. Op diens vraag wat hij daar zocht, antwoordde de bengel heel rustig dat hij zijn bal kwijt was, dien hij op wilde zoeken, terwijl hij kalm zijn wandeling voortzette van het eene dak op het andere, tot hij het dak van een achter den Toren gelegen magazijn bereikte. Hier wist hij binnen te komen om de kas open te breken en van den inhoud, ruim zes gulden, te ontdoen. Daarop keerde hij naar den zolder terug, klom langs het dak naar de goot en liet zich toen, niet zonder levensgevaar, langs de afvoerpijp naar beneden glijden, niettegenstaande een bewoonster der straat de klimpartij waarnam.

Voor de derde maal, nu Zondag j.l., had hij zijn operatie-terrein uitgezocht in de drukste winkelstraat, de Ketelstraat, waar hij een bezoek bracht aan een magazijn, na een voorafgaande wandeling over verschillende daken in die straat. Door een raam kwam hij binnen, doch blijkbaar niets van zijn gading kunnende vinden, verliet hij het huis door de achterdeur, na deze met den sleutel, die vermoedelijk op het slot stak, te hebben geopend.

Met de aanhouding van dezen vermetelen knaap heeft de politie dus een goede vangst gedaan. Hij heeft reeds volledig bekend en is ter beschikking van de justitie naar het Huis van Bewaring overgebracht.

Gewezen kermis. — Bussum krijgt vanwege de mobilisatie dit jaar geen kermis.

Maar 't zou toch hard zijn, als daardoor ook alle kermisvoordeeltjes moesten vervallen.

Zoo dacht ook de vuilnisman. Hij vond er wat op en zond het volgende kaartje rond :

Gewezen Kermisgroet
aangeboden van
de Asch- en Vuilnisman.

Een vergissing. — De verkiezing voor den Raad heeft op een der dorpen in den Achterhoek ook nog een grappige zijde gehad. Een der Raadsleden liet even navragen of er al een kandidatenlijst voor hem was ingeleverd. Op het ontkennend antwoord werd fluks een lijst gehaald en voorzien met het noodige aantal handteekeningen den burgemeester aangeboden. Het bewijs van afgifte werd vijf minuten voor vier aan den brenger ter hand gesteld.

Om vier uur kon het hoofd der gemeente vermelden, dat de brenger, die zijn eigen naam per abuis als aspirant Raadslid had opgeschreven, gekozen was en zijn lastgever uit de rij der vroede mannen was getreden.

Woest rijden. — Maandag avond reed een militair op weg van Epe naar Kamp Oldebroek, op een motorrijwiel gezeten, in volle vaart tegen een voor een wagen gespannen paard. De botsing was van dien aard, dat een der beenen van het dier van het lichaam gescheiden werd en het weldra stierf. De militair werd erg gewond opgenomen en naar het hospitaal vervoerd. Er is een klacht bij de justitie ingediend.

Verdronken. — Te Enkhuizen is het 10-jarig zoontje van den heer B., directeur des gasfabriek aldaar, in het gasreservoir geraakt en verdronken.

— Dinsdag avond omstreeks halfacht, geraakte het 5-jarig zoontje van den touwslagersknecht Jasper van Knape, wonende aan de Lijnbaan te Brielle, in de Brielsche haven. Alhoewel spoedige hulp kwam opdagen en verschillende personen zich te water begaven, die met duiken het ventje trachtten te redden, bleven alle pogingen zonder succes.

Nadat men een klein uur had gezocht werd het ten sloot door middel van een lat waaraan een spijker, opgehaald.

Dr. J. De Snoo, die op de plaats des onheils aanwezig was, kon slechts den dood bestatigen.

UIT GRIEKENLAND

Aan de « Corriere della Sera » wordt uit Rome gemeld dat de opening van de Grieksche kamer tot 16 Oogst uitgesteld politieke vrienden een gewichtige redevoering gehouden, waarin hij de mededeeling deed dat hij de leiding der liberale partij volgens zijn bekende beginselen en idealen weer zal overnemen. Hij ontwikkelde voorts zijn program, doch zijn gedragslijn in de buitenlandsche politiek schijnt na deze redevoering aan allen raadselachtig gebleven te zijn. Met andere woorden wil Wenizelos zijn toekomstige buitenlandsche politiek naar de gewijzigde omstandigheden voegen.

Uit Brindisi wordt aan de « Tribuna » gemeld dat de hoop op tusschenkomst door Griekenland ten gunste van de Entente tot een minimum is gedaald. Het hof en de generale staf, die Duitschgezind zijn, staan schrap tegenover de meerderheid in de Kamer van de partij van Wenizelos.

DE BRAND OP DE « BENALLA » BEDWONGEN

Londen, 22 Juli.— De « Benalla » (van de P. en O. Stm. Nav. Cy, die met 800 landverhuizers op weg naar Australië in brand was geraakt) seint, volgens een Lloyds telegram uit Durban, dat het vuur nu bedwongen is en dat zij geen hulp van de « Otaki » (die op weg was naar de « Benalla ») noodig heeft.

DE STAKING TE BAYONNE V. S.

New-York, 22 Juli. — De staking te Bayonne in New-Jersey bij de Standard Oil Cy, duurt voort. Twee stakers zijn gedood.

Er zijn een aantal branden gesticht.

UIT BULGARIJE

Sofia, 22 Juli.— De ministerraad heeft besloten tot opheffing van het komiteit van nationale voorzorg, dat nog slechts tot 14 Oogst werkzaam zal zijn. Na dat tijdstip worden de beperkende maatregelen ingetrokken en zal de graanhandel volkomen vrij zijn.

UIT DE VEREENIGDE STATEN

New-York, 22 Juli. — Een aanzienlijk aantal arbeiders in het machinevak in de wapenfabrieken te Bridgeport (Connecticut) heeft gestaakt. Er vonden enkele opstootjes plaats, die echter aanstonds door de politie werden onderdrukt.

Bridgeport, 22 Juli. — De ondervoorzitter van den vakbond der machinewerkers heeft meegedeeld dat de moeilijkheden in de Remingtonfabriek zijn bijgelegd. De staking is afgelast. Maandag zullen de arbeiders weder aan het werk gaan.

New-York, 22 Juli. — Een van de gekwetsten bi jde opstootje in Bayonne (staat New-Jersey) is aan zijn verwondingen gestorven. Er zijn 53 lieden naar het hospitaal gebracht, waaronder 3 politieagenten. De sheriff slaagde er in de aandacht van de menigte te trekken. Hij beloofde zijn invloed aan te wenden om een schikking tot stand te brengen. Het gelukte hem de menigte er toe te krijgen uiteen te gaan.

Eenigen tijd daarna werd ontdekt dat de kantoren van de Tidewater Oil Cy., een zaak welker bedienden tot dusver geweigerd hadden te staken, in brand stonden. Het gebouw is geheel afgebrand.

's Middags kwamen 200 man toe met sleepbooten van de Standard Oil Cy om mee te helpen bij de bewaking van de fabrieken.

Het verzoek van den burgemeester van Bayonne aan den gouverneur van New-Jersey om troepen te zenden is niet beantwoord. Naar men vernemt zal de gouverneur niet ingrijpen eer de staat van zaken niet langer door de plaatselijke overheden kan worden beheerscht.

VARIA

— De soldaten van het leger van den Duitschen kroonprins hebben een soldatenkrant opgericht voor de militairen in het Argonnerwoud, die aanvankelijk tweemaal per week verschijnt.

— Uit den Gelderschen Achterhoek werden in de laatste dagen groote partijen bessen naar Pruisen uitgevoerd, welke aldaar tot jam verwerkt, in plaats van dure boter op het brood wordt gebruikt.

— Een honden-sanatorium. — De korrespondent van het « Berl. Tageblatt » te Jena meldt, dat op voorstel van 't Oostenrijksch-Hongaarsche Ministerie van Oorlog een herstellingsoord voor honden, in militairen dienst, zal worden opgericht. Voor verpleging komen in aanmerking zieke en gewonde honden in militairen en sanitairen dienst.

Tot dit plan is 't initiatief genomen door het « Deutsche Verein für Sanitätshunde » te Oldenburg. De Oostenrijksche Vereeniging van dien naam, heeft reeds de beschikking gekregen over een terrein om er het honden-sanatorium te bouwen. Behalve door Rijkssubsidie hoopt de vereeniging ook op financieelen steun van partikulieren.

— Oefening van het oog. — De Duitsche Minister van Onderwijs en Eeredienst, heeft onlangs aan de provinciale schoolkommissies een besluit kenbaar gemaakt, waarin hij o.a. ook wijst op de groote beteekenis, — vooral in verband met de tijdsomstandigheden, — van de oefening van het oog van den leerling. Uitvoerig motiveert de Minister in dit besluit de praktische beteekenis van de eigenschap van het « geoefende oog ».

Om die eigenschap te ontwikkelen, stelt hij nu voor op de lagere scholen aan het hand- en rechtlijnig teekenen bijzonder de aandacht der onderwijzers te doen schenken, waardoor meer dan ooit dit leervak tot zijn recht zal komen. Ter bevordering hiervan deelt hij mede dat het in zijn bedoeling ligt ook aan teeken-akademies, leeraressen in teekenen te doen aanstellen, ter aanvulling van 't gebrek aan leeraren in teekenen, die aan 't front zijn.

— Volgens een bericht uit Konstantinopel heeft de kommandant van Sebastopol de bevolking aangemaand, om na ontvangen formeele waarschuwing onmiddellijk de kaden te verlaten en binnenhuis te blijven. Men moet n.l. rekening houden met de mogelijkheid van een sterken vijandelijken aanval op de kust en dat ook Sebastopol onder vuur zou kunnen worden genomen.

— Uit Bessarabië wordt gemeld, dat de grondbezitters aldaar het bevel gekregen hebben om ten spoedigste den oogst binnen te halen en het graan naar het binnenland van Rusland te vervoeren.

— De laatste Engelsche verliezenlijst vermeldt 42 officieren en 848 minderen.

BRUSSELSCH LEVEN

In het park Josaphat

Niets is aangenamer dan heden eene wandeling te doen naar het prachtige Josaphat-Park, te Schaerbeek, zoo heerlijk aangelegd en zoo prachtig verzorgd, met zijn kleurenrijke bloemenperken, zijn lommerrijke boomen, zijn speelplaatsen waar honderden kinderen komen stoeien en loopen en springen, of naar de vele verschillende soorten eenden en zwanen staan te kijken, die statig of speelziek over het water der helderklare vijvers glijden.

Eene afvaardiging der stedenvereeniging bracht een bezoek aan het Park, alwaar zij ontvangen werd door burgemeester Reyers. De afvaardiging werd geleid door M. Beco, gouwheer van Brabant ; de heer Fischer, schepen van Schaerbeek, leidde de heeren rond, legde hun de plannen uit welke reeds uitgevoerd werden en nog te verwezenlijken blijven ; hij sprak van wat het Josaphat-Park zal zijn als het zal voltooid zijn op zijn gansche uitgestrektheid van 39 hektaren.

De heer Fischer zegde ook dat weldra eene reeks huizen met hovekens zullen gebouwd worden door de gemeente en drong er op aan dat de Provintie den Proeftuin voor bloementeelt zou in het leven roepen ; tevens deed hij de inzichten kennen der vroede vaderen van Schaerbeek betrekkelijk het aanleggen van het laatste gedeelte van 't Park, dat als achtergrond zal dienen aan het Feestpaleis, op te richten aan den hoek der Louis Bertrandlaan.

De heeren der afvaardiging van de Stedenvereeniging waren vol lof over de goede, degelijke inrichting van het Josaphat-Park, en hadden dan ook geen woorden genoeg om hunne bewondering uit te drukken en het gemeentebestuur van Schaerbeek geluk te wenschen.

Een nieuw Werk

Ongelooflijk is het hoevele Werken van liefdadigheid en onderlinge hulp er in de hoofdstad sedert den oorlog in het leven werden geroepen, en toch komen er nog steeds bij.

KOLEN LECOMTE-ROEIS, Egmontstraat, 39 - 41

Extra TOUT-VENANT van GOSSON-LAGASSE,
ANTHRACITEN BONNE-ESPÉRANCE. -- SMIDSKOLEN, enz.

WACHT U VAN HANDELAARS MET AANBIEDINGEN ONDER DEN PRIJS. LAAT U NIET BEDRIEGEN NOCH IN DE KWALITEIT NOCH IN DE SAMENSTELLING IN 't GROOT, NOCH VOORAL IN HET GEWICHT. -- WEEGT UWE KOLEN!

149

Zoo kondigt men nu weer het stichten aan van eene studentenafdeeling bij het Werk van het pakje voor den soldaat.

Deze afdeeling zal zich bijzonder bezighouden, voor de lieden der provintie die niet kunnen genieten van het genoeg dat de hoofdstad daartoe biedt, met het aanwenden van de noodige verstaptoren, bij de bevoegde inrichtingen, voor het verzenden van kleederen, geld, enz., voor de krijgsgevangen Belgische soldaten in Duitschland.

Zulks zal zeker welkom zijn bij vele lieden uit de Provintie die tot heden niet wisten waar zich te wenden om hulp te zenden aan onze jongens in Duitschland.

Het Werk heeft zijn zetel in de Koninklijkestraat, 55, te Brussel.

Bond der Huurlingen

Deze Vereeniging, nog pas sedert eenige maanden in het leven geroepen om de rechten der huurlingen te verdedigen tegen de onmenschelijke eigenaars die de arme lieden in deze droeve omstandigheden zonder genade aan de deur zetten willen, mag zich in een onverhoopten bijval verheugen. Inderdaad, de Bond der Huurlingen telt op dit oogenblik ruim 8,000 leden, verdeeld in zes vertakkingen, namelijk degenen van Brussel, Antwerpen, Aalst, Nijvel, Seraing en Charleroi.

Onschatbare diensten kan deze Vereeniging bewijzen, nu de huishuurkwestie overal op het voorplan staat, en vele hatelieden danken haar reeds de oplossing van moeilijke konflikten of het nemen van verzoeningsmaatregelen met hun eigenaar.

Laat ons hierbij zeggen dat de Bond der Huurlingen een tweewekelijksch blad laat verschijnen, dat zeer keurig en leerzaam opgesteld is door gezaghebbende mannen van zaken, en, wat ons vooral plezier doet, dat de Vlaamsche uitgave zeer keurig is en wel verzorgd.

Wij voegen er, ten titel van inlichting, bij dat het lokaal der Vereeniging gevestigd is, voor Brussel, op de Noordlaan, 126.

Gemengd Nieuws

UIT ANTWERPEN

BELANGRIJKE DIEFSTAL IN DE VAN WEZENBEKESTRAAT

Voor ongeveer 3000 frank juweelen ontvreemd

Op 15 dezer zijn dieven binnen gedrongen bij den heer Henri Postal, herbergier, wonende Van Wezenbekestraat, 58, en ontstolen uit eenen reiszak welke in de kleerkas op het 1e verdiep geborgen was voor ongeveer 3000 frank juweelen.

De buit bestaat uit gouden damenkettingen, gouden ringen met diamanten, marquisen, brillanten, manchetteknoppen, diamanten oorbellen, gouden broches met edelgesteenten, gouden en zilveren brelokken, gouden armbanden, gouden damen-uurwerken, gouden dasspelden, dames-garnituren, enz.

De dieven worden ijverig door de politie opgezocht.

☞ **Café Printemps**, 45, Muzeumstraat, (Hoek Leopold de Waelplaats).— Arthur Amand-Van Rompaey, maakt bekend dat er 's Zaterdags, 's Zondags en 's Maandags te zijnent een puik kunstkoncert plaats heeft, van 5 tot 11 uur (B. U.) onder leiding van Jef Bout.

Konsommatiën van eerste keus. 130

Zelfmoord. — Donderdag morgend heeft de genaamde G. Petein, loodgieter, in zijne woning Keistraat, 24, een einde aan zijn leven gesteld door verhanging. Dr. Brees stelde den dood vast.

Gevecht tusschen twee worstelaars. — Gisteren, even voor den middag, had op den hoek der Carnot- en Ommegangstraten, een hardnekkig gevecht plaats tusschen twee worstelaars die gewoonlijk 's Zondags op de Oude Vaartplaats hun bedrijf uitoefenen.

Na eene korte woordenwisseling werden de twee luitours handgemeen en op zeker oogenblik namen beiden eene flesch van een wagentje en sloegen er dapper mede op elkanders hoofd. De kleinste van de twee vechtersbazen nam alsdan zijn mes en bracht er zijn tegenstrever twee steken mede toe. Deze werd gekwetst aan den schouder en in de linkerhand.

De politie heeft de twee vechtersbazen naar het kommissariaat gebracht.

Het tooneeltje had eene groote samenscholing verwekt.

De gekwetste is op het politiebureel verzorgd.

Overleden. — Het kind Schallenberg, Gabriella, dat Maandag j.l. met erge brandwonden naar het Elisabethgasthuis overgebracht werd, is er Woensdag overleden.

Aanhouding. — Donderdag avond werd de genaamde Maria A..., echtgenoote J..., aangehouden. Zij werd opgezocht voor eene gevangenszitting van 7 maanden welke ze nog uit te boeten had.

Diefstal met braak. — Donderdag nacht werden door onbekenden bij middel van braak, uit het magazijn gelegen Lakenstraat, 10, ten nadeele van H. Clinckers, woonachtig Oudaanstraat, 15, 4 bussen olie ontvreemd, hebbende eene gezamentlijke waarde van fr. 215. De politie zoekt de dieven op.

Stedelijke Gezondheidsdienst. — Het zoe weekbulletijn van den stedelijken Gezondheidsdienst geeft de volgende cijfers:

Beweging der bevolking van 11 tot en met 17 Juli 1915: geboorten, 71, waarvan 2 behoorende tot de vlottende bevolking; 50 overlijdens, waarvan 5 behoorende tot de vlottende bevolking; 16 huwelijken werden in de loop der week gesloten; 1 echtscheiding werd uitgesproken.

In de lijst der overlijdensoorzaken vinden wij de volgende opgaven van aansteekelijke ziekten: Mazelen, 1; Longtering, 5.

Weerkundige opgaven. — Luchtdrukking: 758.2 m.m. (gemiddeld); Warmtegraad: van af 11.2° tot 22.2°; Vochtigheidscijfer: 80 (gemiddeld getal); Hoogte van het gevallen water: ongeveer 5.4 mm. per dag.

UIT BRUSSEL

Liefdedrama. — We hebben de moord medegedeeld, begaan door zekere A. G., op de wed. Laura Gotard, omdat deze hem, haar minnaar, had verstooten om met een ander persoon te huwen.

Volgens het ingesteld onderzoek, blijkt het dat A. G., wel degelijk zijn misdaad met voorbedachten rade heeft begaan, vermits hij, vier dagen voor het bedrijven zijner misdaad, doodsbedreigingen jegens Laura G., had uitgesproken, toen hij ze bij de Naamsche Poort ontmoette in gezelschap van een jong man.

De moordenaar heeft met ongehoorde razernij zijn slachtoffer afgemaakt. De wetsdokter Heger, die de lijkschouwing deed, bestatigde dat de weduwe niet min dan drie en twintig messteken ontving, waarvan twee de longen doorboorden, twee sneden letterlijk drie ribben af, drie in 't schouderblad, een in 't hart, twee boven den rechterboezem en een in het hoofd. Al deze steken waren doodelijk!

Het slachtoffer was dan ook heelemaal uitgebloed.

Sinds April l.l. is A. G., weduwnaar geworden, en hij is vader van een 15 jarig meisje. Wat Laura Grotard betreft, over acht jaar verloor zij haar echtgenoot.

Aan den onderzoeksrechter verklaarde de moordenaar dat hij zijne daad geenszins betreurde, en nog zou herbeginnen als 't moest.

Het parket is opnieuw ter plaatse der misdaad afgestapt, en gaf de toelating, na de lijkschouwing het lijk door de familie te laten weghalen.

Schrikkelijke botsing. — Eene verschrikkelijke botsing had gisteren plaats, in de Wetstraat, tusschen een tramrijtuig en eene brouwerskar der firma Lannoy; deze laatste, zwaar geladen, werd gevoerd door A. Van Dries, 6 jaar, wonenden in de Lannoystraat, te Elsene; nevens den voerman zat de ontvanger, Fr. Aerts, zelfde woonst; toen de bierkar uit de Karel de Groote straat kwam om de Wetstraat in te rijden, werd zij aangereden door tram 27, gaande naar het Ministerie. De schok was verschrikkelijk, daar de tram in volle vaart reed.

De ongelukkige voerman werd van 't bok geslingerd, en kwam tegen een huisgevel bonken met volle geweld, terwijl zijn gezel onder de paarden terecht kwam, die zelven verscheidene meters ver door het tramrijtuig werden voortgesleept.

Wanneer men Alf. Van Dries opnam was hij onkennelijk, en 't bloed liep hem uit neus, mond en ooren; hij had zware wonden aan 't hoofd, en klaagt van pijnen aan de borst; ook werd hij dadelijk naar het Sint-Jansgasthuis gebracht.

Zijn makker Frans Aerts, klaagt van zware pijnen in den rug en wordt ook verpleegd.

De stoffelijke schade is zeer aanzienlijk. Een der paarden werd zoo erg toegetakeld, dat het zal moeten afgemaakt worden.

De opschudding, door dit ongeluk verwekt, was groot, en het duurde geruimen tijd eer het verkeer hersteld was.

Brood aangeslagen. — Wij hebben over eenige dagen gemeld dat lieden van Enghien en omstreken geknipt werden omdat ze te Brussel brood weghaalden en het verkochten aan 1 fr. 25 te Enghien.

Nu komt weer de politie van Anderlecht 300 broeden aan te slaan, welke op een kar naar Waterloo gevoerd werden. Deze broeden kwamen voort van posten die ze, ten nadeele der klanten binnen bazen, aan minderen prijs verkochten aan de sjacheraars.

De broeden werden aan de gemeentekantien afgeleverd, en een onderzoek werd ingesteld.

Uitbuiters. — Het Hulpkomiteit heeft bij de Brusselsche politie eene klacht ingediend tegen zekere personen die sedert eenige dagen rondloopen met postkaarten en chocolade, met het portret van prins Leopold, en deze verkoopen ten voordeele der Vaderlandslievende Vrouwenvereeniging.

Het Hulpkomiteit verwittigt het publiek dat niemand dergelijke opdracht kreeg en de verkoopers dus eenvoudig uitbuiters der liefdadigheid zijn.

De politie zoekt deze lieden ijverig op.

UIT GENT

Bericht. — De Burgemeester herinnert aan de bevolking dat zijn besluit van 2 September 1914, bekrachtigd door den Gemeenteraad in zitting van 7 September 1914, niet opgehouden heeft van kracht te zijn.

Dit besluit luidt als volgt:

Art. 1. — Het is aan de herbergiers, koffiehuishouders en drankslijters verboden alkoholische dranken, andere dan bier en wijn, in het klein te verkoopen.

Art. 2. — De overtredingen zullen gestraft worden met de penen van enkele politie.

Gedaan ten Stadhuize, den 16 Juli 1915.

E. Braun.

Werk der stedelijke voeding. — Verslag over de maand Juni 1915. — Algemeene uitgaven (sedert 13 Oogst 1914).

Aankoop van waren: rijst, boonen, erwten, hominy, brood, aardappelen, groenten, zout en bestuurkosten:

	fr.	1.118.966,24
Vleesch	»	213.631,00
	fr.	1.332.597,24

Ontvangsten:

« Groen Kruis »	fr.	53.374,18
« Geel Kuris »	»	173,00
Inschrijvingslijsten	»	206.565,20

Meer uitgaven dan ontvangsten: 1 millioen 72.484 fr. 77.

Het getal rantsoenen (laatste week van Juni) bedroeg 17.700, zijnde 8.850 liters, getal, dat 575 lit. lager is dan dat van einde Mei, hetwelk 9.425 lit. was.

Einde April: 10.850 lit.; einde Maart: 10.300 lit.; einde Februari: 11.135 lit.; einde Januari 11.100 lit.

Deze vermindering is nog steeds het gevolg van de algemeene herziening der inschrijvingslijsten; de herziening begon den 5n Mei en eindigde in de refters den 23n Juni.

Zooals in 't vorig verslag werd aangemerkt, is deze vermindering niet het gevolg van 't inkrimpen van den onderstand, maar komt vooral voort van de personen, die zich niet aanboden.

Getal ondersteunde personen (einde Juni: 8.700); tegen 3 à 4 personen per familie is 't getal ondersteunde personen (volwassenen en kinderen) 30.500.

Gemiddelde prijs per rantsoen (laatste week Juni) is fr. 0.225 tegen fr. 0.22 laatste week van Mei), dus vermeerdering van 1/2 c. per rantsoen.

Juli 1915. De Ekonoom,
Fr. DE COSTER.

Rechterlijke kronijk

Plunderingen

Een aantal arme menschen uit het Boomsche waren heden alweer voor de 5de Strafkamer vervolgd, wegens verheling van allerlei voorwerpen voortkomende van plundering, tijdens het benarde tijdstip der algemeene vlucht.

Al die arme menschen hooren wezenloos aan wat tegen hen gezegd wordt: zij begrijpen klaarblijkelijk niet hoe zij misdaan hebben.

De meesten worden veroordeeld tot 50 fr. boet voorwaardelijk — want onmerkelijk is dat geen van allen, ofschoon zij niet van de eerste jonkheid zijn, nog ooit de minste straf hebben opgeloopen.

Bij den pastoor van Oorderen

Een groote diefte, een groote schelmerij.

Bijna zooals in 't beroemde liedje van den pastoor van Nijlen.

Verscheidene personen die deel genomen hebben aan de plundering bij dien herder, werden heden veroordeeld tot 1 maand gevang.

Vrouwen die mede vervolgd waren, worden vrijgesproken.

Studie van deurwaarder Alf. SCHNAPHAUF, Lge Leemstraat, 78, te Antwerpen.

Ingevolge de wet van 20 Mei 1846 en met toelating der Stedelijke overheid

OPENBARE VERKOOP
van

Nieuwe Meubelen

ten huize Carnotstraat, 21, Antwerpen.

De deurwaarder Alfons SCHNAPHAUF, ter verblijfplaats Antwerpen, zal openbaar verkoopen, ten huize voornoemd, op **Dinsdag 27 Juli 1915, te 10 uur voormiddag (B. U.)**, een groot aantal nieuwe meubelen zooals:

Slaapkamers in notelaar en mahoniehout (styl Louis XV); Eetkamers (Louis XVI) in eikenhout; verschillende buffetten, coulisse tafels, spiegels en geslepen glas, stoelen, gebeeldhouwde meubelen; Keukenkast in witten lak; Vergulde salongarnituur, salongarnituur Louis XVI, salongarnituur sac-arabe, Eikenhouten kapstokken; Dame-bureau in eik, dubbel bureau minister, Amerikaansch bureau; Verandah-garnituur in mahoniehout; Schouwgarnituren Louis XVI, penduul, koperen kandelabers; Schouwgarnituur Louis XV, dito, Stoelen massief, in pegamoid, toile-cirée en riet; Mahoniehouten massief verandah-garnituur, enz.

Onmiddellijke betaling en 10 % verhooging.

Tentoonstelling: den Zondag 25 Juli 1915, van 10 uur 's morgens tot een uur namiddag, Carnotstraat, 21.

Voor verdere inlichtingen zich te wenden tot den deurwaarder voornoemd.

142

Cinema Belgica

49, Keepoortstraat, 49, Antwerpen

VERTOONINGEN:

Zaterdag	24	Juli, te	5 1/2 u.	(B. T.)
Zondag	25	»	2 1/2 »	»
Zondag	25	»	5 1/2 »	»
Maandag	26	»	5 1/2 »	»
Donderdag	29	»	2 1/2 »	»
Donderdag	29	»	5 1/2 »	»

Miss Pepita

transformatie danseres

1. Spitsendans; 2. Spaansche dans; 3. Amerikaansche dans; 4. Matrozendans

De roman van een scheepsjongen, hartroerend zeedrama in 6 deelen.

HET VEERHUIS
Indianen drama in 2 deelen

Artkème, klucht. — **Petronille**, klucht.

En verders prachtige dramas en kluchten naar de laatste nieuwigheden.

Zaterdag 31 Juli en volgende dagen
DE LIJDENSWEG
Boeiend drama in 4 deelen. 157

Burgerlijke Stand
VAN ANTWERPEN

Overlijdens van 23 Juli 1915

Mannelijk geslacht: A. Mertens, z. b., 73 j., wed. van M. Maes, Zuiderlei, 89. — G. Petein, loodgieter, 41 j., wed. van E. Claes, Keistraat, 24. — J. Van den Bogaert, arb., 56 j., Frans de Cortstr., 37.

2 Kinderen beneden de 7 jaar.

Vrouwelijk geslacht: 1 kind beneden de 7 jaar.

Overlijdens: Mannelijk geslacht, 5; Vrouwelijk geslacht, 1. Totaal, 6.

Geboorten: Mannelijk geslacht, 6; Vrouwelijk geslacht, 4. Totaal, 10.

Huwelijksaankondigingen

P. J. Willems, gemeenteonderwijzer, Prekersstraat, 20, met M. Krekels, z.b., Dambruggestraat, 41.

A. Vermeren, loodgieter, te Borgerhout, met G. Bresseleers, z. b., Constitutiestraat, 5.

A. Wissel, bediende, Lge Koepoortstr. 62, met Th. Haegens, z. b., Brederodestraat, 145.

F. Lanfer, diamantbewerker, Kerkstr., 12, met F. Heyligen, z. b., zelfde huis.

J. De Clerck, zeeman, Van Peltstr., 8, met Th. Baeck, werkvrouw, Vrijheidstr., 54.

F. Holsters, spoorwegbediende, te Deurne, met Ph. Van Evnde, giletmaakster, Twee Nathenstr., 63.

E. Govaert, arbeider, Groote Pieter Potstr., 14, met M. Waayeret, werkvr., zelfde huis.

J. Picqueur, schipper, Kattendijkdok O.-k., 22, met Th. Van den Eynde, schipperin, Kempischedok W.-k., 22.

J. Daniels, boodschapper, Oude Vaartplaats, 40, met A. Borremans, koffieverster, St. Jobstr., 58.

J. Berrebiers, schilder, Apostelstr., 5, met J. Satens, werkvrouw, zelfde huis.

J. Van Acker, arbeider, Cassiersstr., 45, met M. Van Deursen, arbeidster, zelfde huis.

J. Vercammen, letterzetter, Kto Schollersstr., 37, met L. Jonghmans, werkvrouw, Laekenstr., 10.

A. Dhondt, arbeider, Sint Janskaai, 12, met I. De Maere, werkvrouw, zelfde huis.

P. De Maeyer, arbeider, Egmontstr., 4, met M. Van Thillo, giletmaakster, Fortuinstraat, 22.

G. Vandenberghe, bediende, Boomschen steenweg, 22, met R. Steurs, z. b. te Hoboken.

E. Libeer, bediende, Van Luppenstr., 88, met C. Van Gheluwe, gemeenteonderwijzeres, Meetingstr., 12.

F. Van Velthoven, tabakbewerker, Handelsstr., 41/1, met M. Peeters, giletmaakster, Korte Van Bloerstr., 7.

J. Lauwerys, wisselagent, Verbondstr. 66, met A. Levillain, z. b., Brantstr., 21.

P. Pieters, huisbewaarder, Mechelsche steenweg, 203, met C. Engels, z.b., Minderbroedersrui, 6.

SPORT

HONDENSPORT

Whippets-koersen te Hoboken

Zondag 25 Juli op het koersplein van Moretusburg te 3 ure (B. T.). Negen zeer belangrijke koersen staan op het propramma.

Ziehier onze vooruitzichten:

1e koers:		(Greyhounds) Mary, Daisy.
2e	»	: Zut, Tango.
3e	»	: Tigre, Nitouche.
4e	»	: (Barzois) Strella, Royal.
5e	»	: Troubadour, Fishmonger.
6e	»	: (Greyhounds) Jules, Daisy.
7e	»	: Tango, Fisher.
8e	»	: (Barzois) Navinne, Selika.
9e	»	: Flying Devil, Craganour.

TE KOOP

(Nieuwe en per occasie)
250 RIJTUIGEN, ALLE MODELLEN

Handelskarren met rechte en gebogen assen, met en zonder kap. — Stootkarren. — Camions van alle grootten en zwaarten. — Rijtuigen op 2 en 4 wielen. — 59 getrekken, en alle artikels voor paarden. — Men mag ook ruilen.

ALFRED GODDELIERE
Fabriekstraat, 149, St. Pieters-Jette
(bij Brussel) 165

ZIEKEN

in deze moeilijke omstandighe den en zoolang dat de Oorlog zal duren, zullen wij de recepten der geneesheeren met de meeste zorg uitvoeren aan halven prijs.

ZUIDVOLKSAPOTHEEK
Brederodestraat, 126, Antwerpen
Zon- en Feestdagen heel den dag open.

Belangrijk Bericht

Naar wij vernemen kan ieder kosteloos inlichtingen bekomen, aangaande huurgeschillen en familieraden, bij

LOUIS JACOBS
29, LANGE WINKELSTRAAT, 29
(tusschen 1 en 5 uren) 162

TENTOONSTELLING
VAN
SCHILDERIJEN
VAN EERSTE ORDE
Van 10 tot 5 uur (Belgisch uur)
In de zalen:
BUYLE, Meir, 129
WIJNEN, Meir, 47

Bestuur: GUILLAUME CAMPO

Schatter van assuranties of verdeeling van goederen bij sterfgevallen 130

VROUWEN

De remedie van Dr Carlos is onfeilbaar tegen achterblijvende maandstonden. Zekere uitslag zonder gevaar. De dood, 10 frank; de 1/2 doos, fr. 5.50. Bescheiden opzending tegen postbon: ZUID-VOLKSAPOTHEEK, 126 Brederodestraat, Antwerpen.

TERSTOND TE HUREN

schoon burgershuis, met 9 groote plaatsen, kelders en hof aan 40 fr. per maand, alsook een van 35 fr. en 30 fr. per maand, gelegen over nieuw park Boerlaer, (Gitschotel). Te bevragen: Draakplaats, 4, Zurenborg.

IK BETAAL

de hoogste prijs voor
gedragen Smokings, Habits en Costumen
in goeden staat
BARON, PELIKAANSTRAAT, 15-20
164

50, Minderbroedersrui, 50
Centraal Wisselkantoor

Geeft de HOOGSTE KOERS voor alle betaalbare buitenlandsche

COUPONS

zonder eenige korting

Coupons Cedules 1 September kunnen reeds nu ingewisseld worden. Evenals Oostenrijksche rent 1 Juli aan 0.31 per kroon. Goudleening Hongarije fr. 24.50 per liv. st.

Alle vervallen koupons tegen de
HOOGSTE koersen
WIJ KOOPEN ALLE WAARDENS

Inkoop van vreemd geld, hooge koers
Hollandsch geld, zilver fr. 2.30
» » papier » 2.35

Wij nemen ter incasso Hollandsche zilverbons.

50, MINDERBROEDERSRUI, 50

Sulfate de Cuivre

On demande à acheter sulfate de cuivre anglais et belge. Prix, provenance et quantité disponible. — Ecr.: bureau du journal, A. L. 62. 152

Bougies, Zeep, Petroleum

Men vraagt aanbiedingen voor deze waren. Prijzen, merk en beschikbare hoeveelheid. Schrijven: M. C. Vlaamsch Nieuws, Brusselschestraat, 262, Leuven. 150

Laat ze niet meer trekken

Verlichting in 10 minuten, genezing in eenige uren van Tandpijn, Koppijn, Schele hoofdpijn, Zenuwkoortsen, enz., door de
CACHETS ANTIDOLOR Gedep. Merk
van den gediplom. Tandmeester Apotherker Vincart.
2 fr. de dood
Algemeen depot te Antwerpen
Groote Apotheek-Drogerij VINCART
MONTIGNYSTRAAT, 113-115
recht over het Zweindok
(vroeger Brederodestraat, 180)

OVER TE NEMEN

CAFE DEN HERTOG
Leopold de Waelplaats, 28, aan zeer voordeeligen prijs.

OCCASIE-PIANO

te koop gevraagd, in eik of mahoniehout, Fransch merk. Bur. van dit blad. V.M.37. 169

MEISJE

van den buiten 30 j. vraagt plaats, kenn. de keuken en alle werk. Bevr. Plantijnlei, 4, Antw. 168

POSTEN

Deftige werkvrouw vraagt posten voor te wasschen en te kuischen alle dagen der week. Beirendrechtstr., 73, Kiel. 167

TE KOOP

Nieuwe velo aan zeer voordeelige voorwaarden, 357, Lge Leemstraat. 160

TE KOOP

per occasie een slaapkamer, een heerenvelo, twee spiegels, een gouden chronometer met slag en zilveren saccoche, Zendelingenstraat, 22 Borgerhout. 161

ZEER GOEDE BELOONING

aan den eerlijken vinder die den gouden armband met horloge terugbezorgd, Groote Pieter Potstr., 12, op het eerste, Woensdag verloren, gaande van de Suikerrui naar de Groenplaats. 159

INSTITUUT RACHOR

Lange Nieuwstraat, 19 (Deurs)

Bijzondere afdeeling voor Jongelieden en Jonge Juffers

Snelschrift — Schrijfmachine
Boekhouden — Talen
146

SEFFENS GEVRAAGD

een meisje voor licht huiswerk. Adres bur. van het blad. 166

FONOGRAPHES

Mekanieken, ressorts, tandwieltjes en alle onderdeelen, naalden, enz. Platen aller merken, fr. 1.50 en 2.75, in plaats van 3 en 4 fr. Alles nieuw en per occasie! Muziekinstrumenten, violen, mandolines, harmonikas, zythers en muziek er voor Reparatie! IN DE AMERIKAANSCHE VLAG, 67, Lge Koepoortstraat, n. 67 (Tram 10 en 11).

VELO, Naaimachien

Singer als nieuw! Partij Portowijn van af 1 fr. de flesch. Schouwgarnituur en bronzen beeldjes, coupes, porcelein, enz., te koop per occasie. Lge Koepoortstraat, 67, 2 maal beiden. 138

Waterorganen

Klaas, Nieraf

De onschuldige remedie VINCART (gediplom. bl.) geneest spoedig alle ziekten en inflamatiën der waterorganen: uitloopingen, lendenpijn, steen, witte verliezen, troebele, pijnlijke of brandende waters. PRIJS fr. 2.50
Groote Apotheek-Drogerij
MONTIGNYSTRAAT — 113-115 —
recht over 't Zweindok
(Vroeger Brederodestraat, 160).
VINCART
gediplom. apotheker

POSTZEGELS

van België, ongedienc of gedienst, zegels van Congo, alsook zegels van alle landen en verzamelingen koopt
PIROTH
59, Vleminckveld, 59
Antwerpen 147

PER OCCASIE

te koop twee welsprekende en fluitende papegaaien en verscheidene Saxon kanarievogels. De Braekeleerstraat, 41. 158

Meubelen

Totale Uitverkoop
3 eetkamers, massief eik en massief noteboom, bestaande uit 2 buffetten, spiegel, tafel, 6 stoelen, 250, 300, 350, 400, 500 fr., waarde tot 990 fr.; 5 slaapkamers, massief eik mahonie, notelaar, bestaande uit spiegelkas met 2 en 3 deuren, groote lavabo, bed met ressort, nachttafel, drooger, 250, 275, 300, 325, 350 fr., waarde tot 750 fr. Ook enkele stuks eiken buffetten 40, eiken spiegels 25 fr., eiken tafels 25 fr., Salongarnituren 75 fr., Porte-manteaux 10 fr.
89, PALEISSTRAAT, hoek St-Laureysstraat over het Politiebureel
115

DE GROOTE HANDELSAPOTHEEK

16, KLAPDORP, 16 ANTWERPEN

1° Bezit nog een groote stock geneesmiddelen
2° Verkoop aan oorlogsprijzen
3° Geeft krediet aan zieken; aanbevolen door de HH. Dokters
4° Heeft geene bijhuizen alléén Klapdorp, 16.

Prijslijst met raadgevingen, boek van 100 bladzijden, gratis op aanvraag.
135

Beste Haarverf

Vooraleer uw haar te verwen wendt U tot
JULES DEMOLDER
LINDENSTRAAT, 5, ANTWERPEN
(bij de Mechelscheplein)
waar U alle gekende merken kunt vinden
EAU LITTORAL (Nieuwe Haarverf)
Vraagt het haarwater LOTION CORNOSA die de haarwortel versterkt en de Pellekens doet verdwijnen. 124
Parfumerie in het groot en klein.

Vervoerdienst

Regelmatige dienst tusschen Antwerpen, St. Niklaas, Lokeren, Gent, Eecloo en Brugge, en tusschen Brugge, Gent, Aalst en Brussel.
Voor koopwaren en kleine colis
J. SAEYS-DE CALUWE (Brugge)
Voor Antwerpen zich te wenden
NATIONALESTRAAT, 45,
Vertrek 's Woensdags middags 127

VRAAGT AAN UWEN WINKELIER
EEN PAKJE
ZEEPPOEDER SAVONITA
Wettig gedeponteerd merk
ONMISBAAR IN ELK HUISHOUDEN
PRIJS FR. 0,15 HET PAKJE
Gewaarborgt zuiver en onvervalscht 163

PREMIE

In elk pakje bevind zich een « BON » dragende een letter van den naam « SAVONITA » al wie dezen naam in zijn geheel bezit, kan deze bons inleveren bij de fabrikanten en ontvangt als premie 5 fr. in geld.

FABRIKANTEN: G. BALLENTIJN & Cie
4-6, KAASSTRAAT, 4-6, ANTWERPEN.

Uitgever: M. Preeger, Hornestraat, 36.

HE! ZEG! GA DE DOPPEN!

De Bokkenrijders

Uit het land van Valkenburg

Ten einde geheel de bevolking der bergwoning te doen kennen, voegen wij nog bij, dat sedert moeders dood, Herman zich verplicht gevonden heeft eene dienstmaagd te huren, welke Martha helpt den zwaren arbeid te verrichten; Rosa is haar naam... Zij is eene vier en twintig jarige boerendochter van Meersen; zij was maar een kind, toen zij hare ouders verloor.

Lichamelijk beschouwd, was Roos wel geene schoonheid, maar beviel onder vele opzichten. Haar leest was wel genomen, haar blond hoofdhaar paarde zich op de bevalligste wijze, met hare groote blauwe oogen, waarin eene groote hoeveelheid goedheid te lezen stond. Haar eenigszins gebogen neus, genepen lippen en spitse kin deden gissen, dat zij eenen goeden voorraad gemoedssterkte bezat. Roos was blozend van gezondheid; zag men haar alleen, dan vond ven haar bevallig; naast Martha, welke voor een juweel van schoonheid mocht doorgaan, verloor zij oneindig door de vergelijking.

Martha had al aanstonds, onder de ruwe schors, een edel hart, eene zuivere ziel ontdekt; bij elke gelegenheid gaf zij aan de dienstmaagd blijken, dat zij derzelver goede hoedanigheden wist te waardeeren. Zij onderwees het arme meisje in de lees-, schrijf- en cijferkunst, met engelachtig geduld. De eenvoudige boerenmeid leerde te beter hare zelfwaarde beseffen, naarmate Herman en Martha meer belang stelden in haar lot, en hetzelve trachtten te verbeteren.

Zoodra Roos ten volle overtuigd was, dat zij in aanraking was gekomen met allerdeugdzaamste en goedhartige meesters, hechtte zij zich aan dezelve vast met den drievoudigen band van achting, dankbaarheid en liefde. Zij was met genoegzamen wil en moed bedeeld om, in een gegeven omstandigheid, enkelijk uit plichtbesef en uit verknochtheid, voor de beide kinderen de meest doorslaande bewijzen van zelfopoffering voor den dag te brengen en zelfs het heldhaftigste besluit te nemen en uit te voeren...

Langzamerhand overtuigden zich de Geullenaars, dat Herman en Martha niet alleen welstellende erfgenamen, maar ook nog schatten van deugden waren. Menige gegoede eigenaars wierpen hunne oogen op den broeder en de zuster voor hunne dochters en zoons. Men had zich reeds tot den ouden priester gewend, met bedoeling van zijne tusschenkomst in te roepen, om van Herman eenen bruidegom en van Martha eene bruid te maken. De herder had altoos voor antwoord gegeven, dat de broeder en de zuster te zeer aan elkander waren gehecht, dan dat zij, voor alsnu, eenig voorstel van dien aard zouden aanvaarden, hoe voordeelig hetzelve anderszins zoude mogen voorkomen. Rechtstreeksche voorstellen werden met de grootste heuschheid afgeslagen of met zooveel maar's, wanneer's bejegend, dat men er niet meer op terug kwam. Nelke, Katrijn en al de klapschotels van het dorp, in plaats van de bergbewoners nog op hunne tongen te doen dansen, staken thans de lofbazuin aan haren mond. Door al de dorpelingen worden zij gezocht, bemind en geacht, sedert dat de uitmuntende hoedanigheden der kinderen gekend zijn.

Op dezen voet staan de zaken ter bergwoning, op het einde van het jaar 1741, toen Herman en Martha een uitstapje deden hetwelk in nauw verband staat met het vervolg dezer geschiedenis.

Sedert den dood der moeder, had Martha, menigmaal den wensch geuit van met den broeder, die in haar voornemen deelde en toestemde, de plaats te bezoeken, waar, ingevolge vaders openbaringen, zij geboren waren; waar hare ouders en haar broeder gelukkige dagen gesleten hadden. Zij betrouwden wel, dat zij door niemand in Geleen nog zouden herkend worden; nochtans besloten zij den ouden priester te raadplegen. Deze, wel wetende dat de zucht om den geboortegrond weder te zien, bij den Limburger op eene onwederstaanbare wijze werkt, keurde hun voornemen goed: maar raadde hen aan, zeer voorzichtig te zijn en zich niet bekend te maken.

Onder al de gebruiken welke de gemeente Geleen van uit de grijze oudheid heeft onderhouden, en de kinderen ook menigmaal van hunne ouders hoorden vertellen, beviel hun de worsteling om het « korsbroodje » of kermisbroodje wel het meest. Ingevolge eene standvastige costuim, moet de koster der kerk, in de eerste dagen van den Advent een welgekneed roggen broodje bakken; eenige dagen later ondergaat dit broodje eene tweede, dan eene derde, vervolgens eene vierde, vijfde, zesde en zevende bakking, tot Kersmisdag toe, tot wanneer dit broodje zoo hard als een steen geworden is. Op den tweeden Kersmisdag, na de vespers, scharen zich al de gespierde en kloeke jongelieden van Geleen en onderhoorige gehuchten als Lutterath, Krawinkel, Neerbeeck en St. Jans-Geleen, voor den ingang van het kerkhof. Dan komt de koster met he broodje bij den ingang en rolt hetzelve, langs den grond, tusschen de menigte, en de worsteling begint. Om dezelve wel te beseffen, dient men te weten, dat de menigte drie partijen vormt: de eerste samengesteld uit de jongelingen van Geleen met St. Jans-Geleen, de tweede uit die van Krawinkel met Neerbeek; de derde uit die van Lutterath. Nochtans zijn al deze forsche jongelingen onder elkanderen vermengd; zij vormen slechts rotten van vier, vijf of ten hoogste zes makkers, die gereed zijn elkander te ondersteunen.

Vooraleer de worsteling eenen aanvang neemt, hebben de ouderlingen, de vrouwen en de zwakken, benevens duizende vreemdelingen plaats genomen voor de vensters, op de muren en boomen, tot op de daken. Er heerscht eene spanning die onbeschrijfelijk is.

Nauwelijks laat zich het geroep hooren: het Korsbroodje! het Korsbroodje! of allen houden zich gereed. Eensklaps rolt het tusschen de volksmenigte, en elkeen werpt zich vooruit om hetzelve in zijne macht te hebben. Diegene, welke het broodje boven zijn hoofd kan steken, roept uit: Korsbrood, mijn brood! De worsteling houdt op en hij is broodjeskoning. Doch dit gaat niet gemakkelijk toe; want wie het broodje in handen heeft, wordt oogenblikkelijk door de medekampers van de andere partijen aangerand; zij pogen het uit zijne handen te rukken; hechten zich aan zijnen arm vast; werpen zich op dezelve, en beletten hem het broodje boven zijn hoofd te steken. Wel is waar degenen, die tot zijne partij behooren, helpen den houder; maar waar er vier helpen zijn er acht of tien tegen hem, daar de partijen nagenoeg gelijk staan in getal.

Is eenmaal de overwinning behaald, dan bezingt de overwinnende partij haren zegepraal op jubelende tonen; het broodje wordt bevochtigd met gersten- of appeldrank; doch dit alles gaat zoo vredelievend toe, dat men nooit eenig krakeel, bij dergelijke gelegenheid heeft zien ontstaan. De overwinnende partij beroemt zich, geheel het jaar door, op haren zegepraal, terwijl de overwonnenen in hunne nederlaag zelve nieuwen moed scheppen, om het volgende jaar de overwinning te betwisten.

Herman, welke nooit naliet aan de zuster aangename uitspanningen te verschaffen, als 't in zijne macht was, sloeg met Martha op den tweeden Kersmisdag, 's morgens vroeg den weg in naar Lutterath. Bij hunne aankomst begaven zij zich, zoo zij meenden, rechtstreeks naar den kant, waar de woning had gestaan; zij betrouwden op de herinneringen hunner jeugd, spraken van den grooten eikenboom, waaronder zij als kinderen speelden; van hunne kolfbaan; van de tuintjes, die zij hadden aangelegd en beplant met allerlei boompjes. Loutere bespiegelingen! In plaats van levende hagen rondom tuin en boomgaard, vonden zij nog enkelijk bebouwde akkers. Onmogelijk was het hun de juiste plek te vinden, waar eens hunne wieg stond; nochtans wilden zij Lutterath niet verlaten, vooraleer zij hunne voeten op deze plek geprent hadden.

Na eenig raadplegen werd besloten, dat men, onder het een of ander voorwendsel zich in het naastbijgelegen huis zoude begeven, ten einde daar, zonder opzien te verwekken de noodige inlichtingen te vernemen. Diensvolgens richtten zij hunne schreden naar eene landbouwerswoning der nabijheid. De groene vensterglazen, het zuivere stroodak, de gekleurde ingangdeur en eene orde in al datgene, wat men doorgaans op eene boerderij ziet, zegden genoegzaam, dat daar zindelijke, zooniet welstellende lieden gehuisvest waren. Hoe meer zij naderden, des te meer meenden zij op bekenden grond te zijn. Weldra deed Herman de ijzeren klink uit de houten groeve der deur springen, en eene allerliefste boerendochter naderde; heette de onbekenden welkom en bood hun stoelen aan om te zitten. Betta — zoo werd het meisje genaamd — vestigt weldra hare blikken op Martha; strijkt met haar beide handen de oogen, verbleekt, beeft, en onder het uitstooten van eenen luiden gil, valt zij voorover! — Martha heeft het gevaar gezien en het meisje in hare armen gegrepen.

Deze ontsteltenis was zoo plotselings, dat de personen van den huize noch de oorzaak beseften noch eenig aandeel in de handeling hadden genomen. Martha stond eene oogenblik als bedwelmd met haren lats te houden; maar eensklaps schoot een welgemaakt jongeling toe; nam Betta uit Martha's arm in de zijnen, droeg haar naar een ouden zetel met zooveel gemak, alsof hij een kind hadde op zijne handen gehad. Het was Jozef, Betta's broeder, welke bemerkt had, dat de vreemdelingen schier zoo ontsteld waren als de zuster en tot hen op een minzamen toon zegde:

— Neemt plaats, vrienden, en vreest niet voor mijne zuster, het zal niets zijn.

Twee ouderlingen, vader en moeder, waren middelerwijl hunne dochter ter hulpe gekomen. Betta herkreeg weldra haar bewustzijn in zoo verre, dat men voor geene kwade gevolgen moest vreezen. Jozef vroeg dan aan de zuster of zij zich beter bevond, en toen zij, ten teeken van ja, de hand haars broeders drukte, zegde deze op een toon die zijne diepe liefde verried:

— Betta! Betta!... gij zoudt ons den dood op het lijf jagen! Mag dat een onthaal genoemd worden voor deze vreemdelingen? Zou men niet zeggen dat gij een spook gezien hebt? Ta, ta, werp uwe blikken maar zonder vrees op deze lieden; zij zien er in 't geheel niet spookachtig uit.

Vooraleer er dezen laatsten volzin bij te voegen had Jozef de beide jonge lieden in oogenschouw genomen en voor hen een dier plotselinge samenneigingen opgevat, welke men gevoelt, zonder ze te kunnen ontleden.

(Wordt voortgezet.